

De kloof dichten van de transitie-capex

Een structureringsgids voor leiders op het gebied van finance, technologie, duurzaamheid en innovatie in middelgrote industriële bedrijven in Europa.

The 90-Day Blueprint
voor afdeling overstijgende leiders.

EUR 20-200M
Typische schaal van een transitieprogramma.

30-50%
Dekking in aanmerking komende transitie-capex.

Executive Summary

Een structureringsgids voor leiders op het gebied van finance, technologie, duurzaamheid en innovatie in middelgrote industriële bedrijven in Europa.

Executive Summary

Tijdens een bestuursvergadering begin 2026 kreeg een CFO van een Europees industrieel bedrijf voor de derde keer dat jaar dezelfde vraag: hoe gaat het bedrijf zijn transitie-capex financieren? Het eerlijke antwoord verklaart waarom de meeste concurrenten stilstaan. Ingehouden winsten kunnen dit niet opvangen. Banken willen het risico niet prijzen. Private equity wacht er niet op.

De bedrijven die niet stilstaan, hebben geleerd om een andere financieringsarchitectuur te ontcijferen.

Voor middelgrote industriële bedrijven in Europa, actief in de chemie, staal, cement, bouwmaterialen en geavanceerde productie, is de duurzaamheidstransitie geen planningsvraagstuk meer, maar een operationele realiteit geworden. Het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) is volledig van kracht. De Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) handhaaft vanaf augustus 2026 quota voor gerecycled materiaal. Tier 1-klanten pushen Scope 3-eisen sneller stroomopwaarts dan regelgevers ze opleggen. De transitie vindt plaats op de balans van het bedrijf, niet in de volgende strategicyclus.

Een geloofwaardig transitieprogramma vereist doorgaans €20 tot €200 miljoen aan capex over een periode van vijf tot zeven jaar. De Europese publieke financieringsarchitectuur, bestaande uit drie lagen (Europees, nationaal en regionaal) gecombineerd met vier typen instrumenten, is ontworpen om

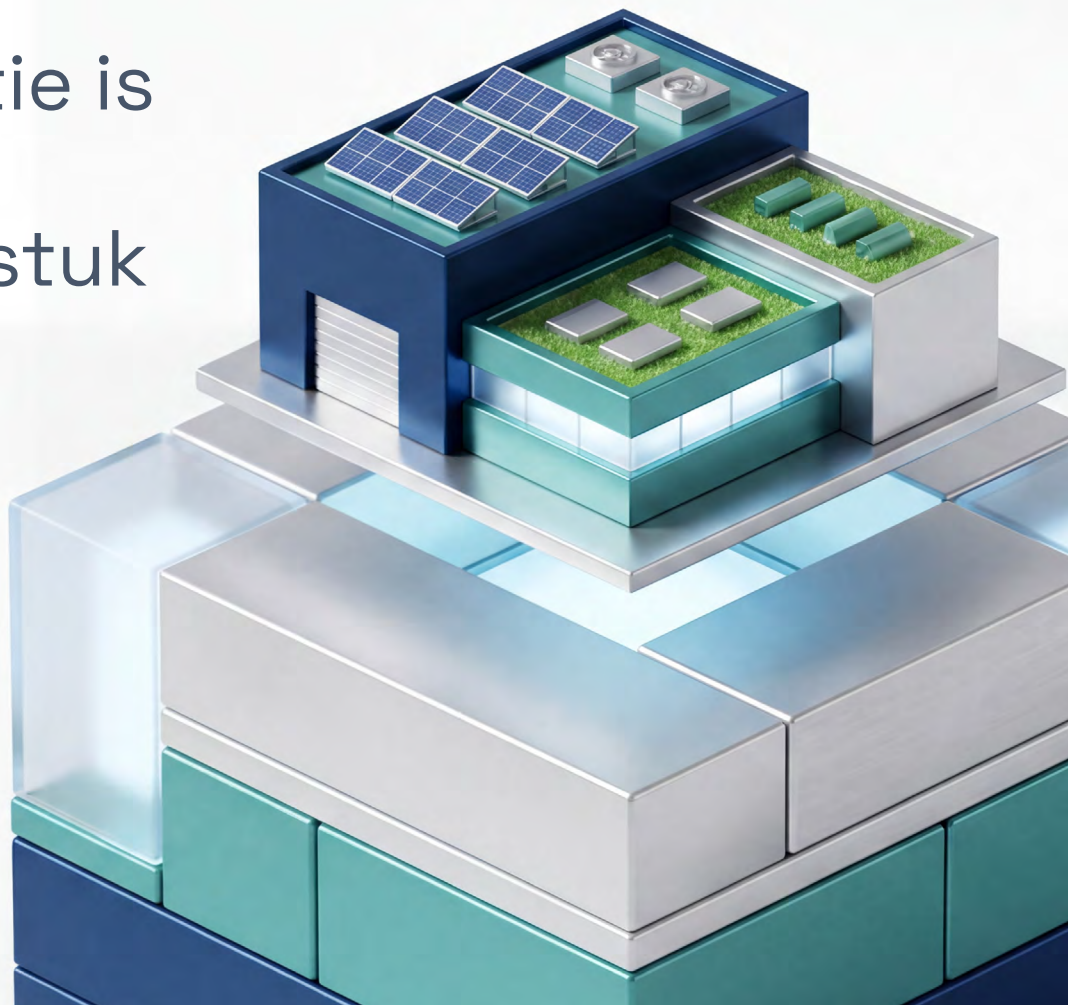
de kloof te dichten tussen wat conventionele financiering kan bieden en wat de transitie daadwerkelijk kost. Bij een goed gestructureerd project dekt deze financieringsmix ('stack') 30 tot 50% van de totale in aanmerking komende investering. Directe subsidies en belastingvoordelen dekken alleen al €29,3 miljoen van een referentieproject van €65 miljoen. Voeg daar concessionele leningen van stimuleringsbanken aan toe en het totale kapitaal dat met publiek geld is aangetrokken, bereikt 88% van de projectkosten.

Koplopers zo verschillend als Avantium in de bio-gebaseerde chemie, Salzgitter in de staalindustrie met hun SALCOS-programma en Holcim in koolstofarm cement hebben hun capex-financiering op deze manier rondgekregen: door instrumenten uit verschillende lagen te combineren in plaats van te vertrouwen op één enkele bron.

Deze whitepaper legt uit hoe die architectuur werkt, illustreert de logica van het stapelen met een concreet praktijkvoorbeeld in de Nederlands-Duitse corridor, en geeft elk van de vier functies (finance, technologie, duurzaamheid en innovatie) een concreet startpunt voor de komende 90 dagen.

Bedrijven die in deze periode in actie komen, krijgen toegang tot kapitaal dat voor anderen onbereikbaar blijft, terwijl ze te maken hebben met dezelfde deadlines op het gebied van regelgeving en dezelfde klanteisen.

1. De transitie is geen plan- ningsvraagstuk meer

Vier drukfactoren komen tegelijkertijd samen op dezelfde balans. Afzonderlijk is elke factor te beheren. Maar samen veranderen ze de spelregels voor industrieel concurrentievermogen.

Vier drukfactoren die samenkomen

Strengere regelgeving: Alleen al in 2026 kwamen er vier reglementaire verplichtingen bij. CBAM legde vanaf januari een koolstofheffing op de import van koolstof intensieve goederen. De PPWR handhaaft vanaf augustus quota voor gerecycled materiaal. Ecodesign-eisen dringen door in de staal-, aluminium- en textielsector. De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) heeft duurzaamheidsprestaties veranderd in controleerbare data die inkopers, banken en toezichthouders allemaal lezen, en die nu de tarieven van leningen wezenlijk beïnvloeden. Het gecombineerde effect is dat de wettelijke ondergrens voor industriële activiteiten stijgt in een tempo dat de meeste planningscycli van bedrijven overtreft.

Vraag vanuit de klant: Voor industriële toeleveranciers in Tier 1 en Tier 2 komen Scope 3-eisen van OEM's, bouwklanten en voedingsmiddelen- en drankenproducenten sneller binnen dan toezichthouders ze opleggen. Het verliezen van een belangrijke klant, omdat de CO₂-voetafdruk van een geleverd product niet kan worden aangetoond, is een veel directer risico dan welke deadline van regelgeving ook. Dit is het risico dat in klantgesprekken het vaakst wordt genoemd als de doorslaggevende factor om capex-beslissingen door de interne besluitvorming te loodsen.

Energie en de realiteit van het elektriciteitsnet: Directe elektrificatie is van begin tot eind ongeveer vijf keer energie-efficiënter dan het alternatief met groene waterstof. De haalbaarheid ervan hangt echter af van netcapaciteit die nog niet bestaat waar deze nodig is. Een bedrijf dat de technologie heeft maar geen netaansluiting, bevindt zich in vrijwel dezelfde positie als een bedrijf dat geen van beide heeft. De praktische consequentie is dat elektrificatieprojecten het netaansluitingsproces 18 tot 36 maanden voordat de technologie klaar is moeten starten. Infrastructuurplanning is daarmee een voorwaarde voor, en geen gevolg van, transitie-investeringen.

Leveringszekerheid: Faillissementen van Europese recyclers hebben het aanbod van gerecycled materiaal, dat door downstream-regelgeving nu verplicht is, uitgehold. Voor geavanceerde productie blijven lithium, kobalt, zeldzame aardmetalen en verwerkingscapaciteit de strategische kwetsbaarheid van Europa. Wat voorheen een inkoopvraagstuk was, is nu een kapitaalvraagstuk geworden: het veiligstellen van de aanvoer betekent steeds vaker dat erin geïnvesteerd moet worden. Bedrijven die nu stroomopwaarts investeren in leveringszekerheid, bouwen tegelijkertijd aan het bewijs dat nodig is om in aanmerking te komen voor de status van strategisch project onder de Critical Raw Materials Act (CRMA).

De structurele financieringskloof

Een geloofwaardig transitieprogramma over vijf tot zeven jaar combineert vier soorten investeringen: nieuwe productietechnologie (geëlektrificeerde proceswarmte, gerichte waterstofintegratie), nieuwe materialen (bio-gebaseerde grondstoffen, hoogwaardige recyclaten, vervangers voor schaarse grondstoffen), digitale optimalisatie (AI-gestuurde procesbeheersing en de traceerbaarheidsinfrastructuur die CSRD en CBAM nu vereisen) en duurzaam productontwerp. Niets hiervan is optioneel, en slechts een zeer klein deel is te financieren uit de interne kasstroom alleen.

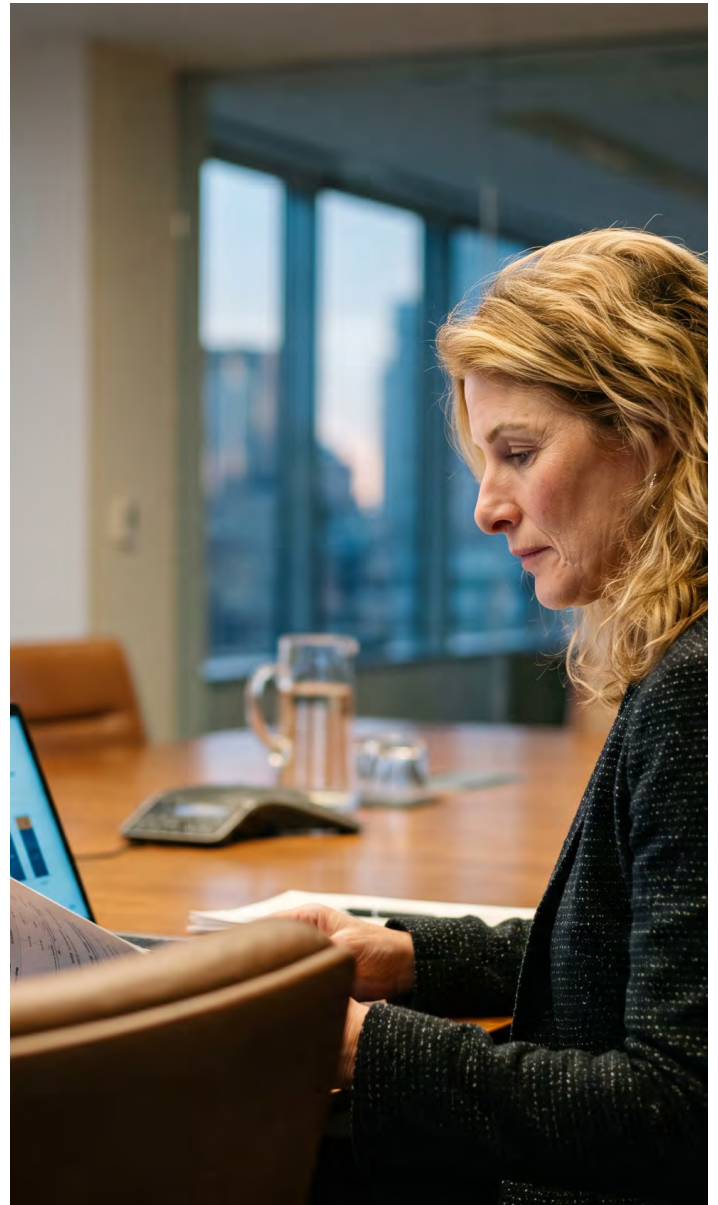
Geconfronteerd met een capex-programma van deze omvang en met dit risicoprofiel, vallen financieel leiders vaak terug op vier conventionele routes. Elk daarvan werkt voor een deel van de pipeline, maar geen enkele dekt het geheel:

- **Ingehouden winsten** kunnen een 'first-of-a-kind'-installatie niet opvangen zonder alle andere investeringen te vertragen.
- **Bankfinanciering** heeft moeite met het risico van first-of-a-kind-technologie; de overgang van pilot naar opschaling is precies de fase waarin commerciële banken afhaken.
- **Private equity** eist een horizon voor een exit van 5 tot 7 jaar, terwijl de terugverdientijd van industriële decarbonisatie 10 tot 15 jaar bedraagt.
- **Groene obligaties** stromen naar operationele wind-, zonne- en EV-infrastructureur, niet naar de first-of-a-kind industriële installaties die het kapitaal het hardst nodig hebben

Het resultaat is een structurele financieringskloof tussen het laboratorium en de industriële installatie. De bedrijven die in die kloof vastzitten, zijn vaak zware industrieën die de publieke opinie liever ziet verdwijnen, maar zonder welke Europa zijn circulaire en energietransitie niet kan realiseren.

Wat het referentieproject laat zien

De commerciële fabriek van Avantium voor plantaardige monomeren (FDCA) in Delfzijl is het Europese referentiepunt voor hoe het overbruggen van de kloof tussen pilot en opschaling er in de praktijk uitziet. Om de technologie van het lab naar commerciële schaal te brengen, was meer dan tien jaar en ruim €150 miljoen nodig. Dit bedrag werd bijeengebracht via een Horizon 2020-consortiumsubsidie, Nederlandse nationale en regionale steun (waaronder de NOM voor Noord-Nederland), een regionaal investeringsconsortium, Invest-NL, door de EIB gedekte schuld via een syndicaat van vier banken en downstream-afnameovereenkomsten van merkeigenaren die het materiaal nodig hadden. De les is niet dat de technologie eenvoudiger bleek dan verwacht. De les is dat de financieringsarchitectuur een bedrijf beloofde dat deze begreep, en de bedrijven die volgen zullen op dezelfde manier worden beloofd.

Het moment is nu

De Europese publieke financieringsarchitectuur verschuift van pilot naar opschaling. Bewijslast uit pilots die in 2026 is verzameld, wordt vanaf 2027 de toegangssleutel voor kapitaal in de opschalingsfase. Een bedrijf zonder dat bewijs zal moeten concurreren voor instrumenten waarbij pilotresultaten expliciete evaluatiecriteria zijn, tegen bedrijven die dat werk al wel hebben gedaan. Elke opeenvolgende cyclus vergroot de achterstand, en die achterstand is achteraf steeds moeilijker in te halen.

2. De publieke financieringsmix

De architectuur wordt vaak beschreven als een lijst met programma's. Dat is het verkeerde denkkader. Waar het om gaat is hoe de lagen en instrumenten samenkomen in één enkel project, opeenvolgend ingezet over het technologische ontwikkeltraject, waarbij elk instrument werk verricht dat de andere niet kunnen.

Drie lagen

De Europese laag bepaalt de strategische prioriteiten en beschikt over de grootste budgetten. Horizon Europe, met een begroting van €95 miljard voor 2021 tot 2027 waarvan ten minste 35% is gereserveerd voor klimaat, financiert onderzoek en innovatie op TRL 4 tot 7. Het Innovation Fund, gefinancierd uit de opbrengsten van ETS-veilingen, financiert commerciële demonstratie op TRL 7 tot 9. De Industrial Decarbonisation Bank, verankerd in de Clean Industrial Deal die in februari 2025 is aangenomen, moet tot €100 miljard mobiliseren voor de uitrol in de industrie, met een eerste pilotveiling van €1 miljard die in oktober 2025 werd geopend specifiek voor geëlektrificeerde en hernieuwbare proceswarmte. Het Clean Industrial State Aid Framework (CISAF), aangenomen in juni 2025, stelt de wettelijke regels vast voor wat lidstaten mogen aanbieden en staat grensoverschrijdend stapelen expliciet toe.

De nationale laag vertaalt die capaciteit in exploitatiesubsidies, belastingvoordelen en concessionele leningen. Voor industriële projecten in de Nederlands-Duitse corridor is dit de laag waar de meeste financieringsmixen hun grootste afzonderlijke instrument vinden. In Nederland is de basis meestal de SDE++, de stimuleringsregeling voor duurzame

energieproductie en klimaattransitie die het verschil tussen conventionele en koolstofarme productiekosten over een periode van maximaal 15 jaar dekt. In Duitsland zijn dat de Klimaschutzverträge, het gelijkwaardige Carbon Contracts for Difference-systeem, dat inmiddels ook trajecten voor koolstofafvang dekt. Rond deze pijlers stapelen beide landen instrumenten voor R&D-personeelskosten (WBSO, Forschungszulage), industriële energie-efficiëntie (VEKI, EEW), demonstratieprojecten (DEI+, BIK (DE)) en strategische industriële investeringen (Klimaatfonds, Groiefondsregeling, KfW).

De regionale laag is het minst zichtbaar, maar vaak het meest toegankelijk. Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) co-financieert projecten via regionale slimme specialisatiestrategieën. Daarnaast bieden regionale Landesförderbanken en ontwikkelingsmaatschappijen cofinanciering, leninggaranties en durfkapitaal in vroege fasen. Voor middelgrote bedrijven in de Nederlands-Duitse corridor zijn regionale instellingen vaak de brug tussen de Europese subsidiegoedkeuring en de uiteindelijke financiële afronding van het project.

Het publieke cofinancieringspakket

Drie lagen × vier instrumenttypen, gerangschikt naar TRL-fase

Bij een goed gestructureerd project draagt het financieringspakket 30 tot 50% bij aan de totale subsidiabele investering.

	TRL 4-7 Onderzoek & vroege innovatie	TRL 7-9 Demonstratie & FOAK		TRL 9 Uitrol
EU niveau Horizon Europa, Innovatiefonds, IDB	20-50% van subsidiabele capex (TRL 4-9)	(via nationale uitvoering)	(via nationale uitvoering)	EIB-tegengaranties
Nationaal niveau SDE++, KSV, BIK, DEI+, KfW, Invest-NL	20-50% van subsidiabele capex (TRL 7-9)	Contracten van 10-15 jaar met sluitingspremie	Tot 32-35% van R&D kosten (WBSO, FZul)	Promotionele bankfinanciering (KfW, Invest-NL)
Regionaal niveau NRW.Bank, NBank, NOM, Oost NL, ERDF	Matchingkapitaal	-	-	Leninggaranties, early-stage aandelenkapitaal

Horizontaal: Stapeling - belastingvoordelen en achtergesteld krediet combineren met wat op de huidige TRL van het project van toepassing is

Voor middelgrote bedrijven zijn regionale instellingen vaak de brug tussen Europese subsidiegoedkeuring en de financiële afsluiting van een project.

Vier typen instrumenten

Investeringsubsidies verlagen de capex, doorgaans met 20 tot 50% van de in aanmerking komende investering. Ze zijn het meest zichtbare instrument, maar zelden de grootste afzonderlijke bijdrage aan een goed gestructureerde mix.

Exploitatiesubsidies en Carbon Contracts for Difference (CCfDs) dichten het prijsverschil tussen koolstofarme en conventionele productie, doorgaans over een periode van 10 tot 15 jaar. In de Nederlands-Duitse corridor nemen de SDE++ en Klimaschutzverträge het grootste deel van dit werk voor hun rekening en bepalen ze of de exploitatie-economie van een project ooit de drempelwaarde ('hurdle rate') haalt. Deze instrumenten gaan over de kostprijs per eenheid product, niet over het dichten van de capex-kloof. Ze horen eerder in de planningsfase thuis dan de meeste bedrijven denken, omdat beide met vaste jaarlijkse aanvraagrondes werken.

Belastingvoordelen verbeteren het rendement na belastingen en kunnen onder CISAF worden gestapeld met subsidies in plaats van ermee te concurreren. De Nederlandse WBSO verlaagt de R&D-personeelskosten met maximaal 32% in de eerste schijf. De Duitse Forschungszulage, beheerd door het federale ministerie van Financiën (BMF) via de Bescheinigungsstelle Forschungszulage (BSFZ) en verrekend via de belastingaangifte bij het Finanzamt (en dus niet via een

subsidieaanvraag), biedt:

- 25% voordeel voor grote bedrijven op in aanmerking komende R&D-personeelskosten.
- 35% voordeel voor in aanmerking komende mkb-bedrijven op in aanmerking komende R&D-personeelskosten.
- Grondslag: tot €12 miljoen per jaar.
- Maximaal jaarlijks voordeel: €3,0 miljoen (grote bedrijven)/ €4,2 miljoen (mkb). Het procedurele verschil is van belang voor CFO's: de Forschungszulage loopt via de belastingaangifte parallel aan subsidietrajecten, zonder administratieve conflicten.

Overheidsgaranties en concessionele leningen verlagen de kapitaalkosten voor het deel van de capex dat niet door subsidies en belastingvoordelen wordt gedekt. EIB-tegenborgen trekken commerciële financiering aan tegen gunstige tarieven. KfW, Invest-NL, NBank en NOM spelen nationaal en regionaal dezelfde rol en fungeren vaak als brug tussen een subsidie uit het Innovation Fund en een gesyndiceerde bankfaciliteit.

De TRL-volgordematrix

Een project dat wordt ingediend bij het verkeerde instrument voor zijn technologische volwassenheid (TRL), wordt niet gefinancierd, ongeacht de technische merites.

TRL Band	Belangrijkste instrumenten	Wat ze financieren
4-7	Horizon Europe	Onderzoek en vroege innovatie (Aangenomen op 25 juni 2025; staat het stapelen over landsgrenzen heen toe)
7-9	Innovation Fund, DEI+, BIK	Commerciële demonstratie en first-of-a-kind-installaties
9	Industrial Decarbonisation Bank, CCfDs (SDE++, Klimaschutzverträge)	Opschaling en exploitatie-economie
All Bands	Belastingvoordelen (WBSO, Forschungszulage) en concessionele leningen (KfW, Invest-NL, NBank, EIB)	Horizontaal te stapelen met bovenstaande instrumente

Een pilot in 2026 die is gefinancierd door Horizon Europe en DEI+ of BIK (DE), wordt het toegangsbewijs voor een opschalingssubsidie van het Innovation Fund of de BIK (DE) in 2027 of 2028. Die opschalingssubsidie vormt vervolgens de basis voor een SDE++- of Klimaschutzverträge-contract dat de

exploitatie-economie vastlegt tot 2041. Bedrijven die de architectuur op deze manier lezen, vragen geen subsidies aan; ze stemmen hun balans af op een wettelijke tijdlijn van 15 jaar.

Drie projecttypen met de hoogste financieringskans

Geëlektrificeerde proceswarmte onder de 500 °C: De technologie is volwassen, de exploitatie-economie is rendabel met een SDE++- of Klimaschutzverträge-contract, en CBAM versterkt de argumenten tegen het traditionele aardgas. Waterstofintegratie is de gerichte uitzondering boven de 500 °C, maar wel met realiteitszin: bij een rendement van ongeveer 20% van begin tot eind is waterstof financierbaar waar directe elektrificatie technisch onmogelijk is, en niet louter omdat het duurder is.

Geavanceerde recycling en bio-gebaseerde grondstoffen: De vraag vanuit de PPWR, tekorten door faillissementen van recyclers en technologieën zoals chemische recycling en

FDCA-klasse polymeren komen samen in een zeer sterke financieringsmix voor chemische bedrijven. Dit is het gebied waar Avantium en branchegeenoten hebben laten zien dat publieke cofinanciering meeschaalt met het strategische belang van de technologie, en niet met de omvang van de aanvrager.

Industriële AI, digital twins en traceerbaarheidsinfrastructuur: Investerings in compliance en operationele efficiëntie komen in hetzelfde project samen. Deze categorie werkt vaak als een vermenigvuldiger voor de andere twee, omdat het de bewijslast voor CBAM- en CSRD-rapportages daadwerkelijk bruikbaar maakt, in plaats van dat deze achteraf nog in elkaar gezet moet worden.

3. De financieringsmix in de praktijk: een uitgewerkt

De opbouw is makkelijker te begrijpen aan de hand van een concreet project dan in abstracte termen. Het onderstaande voorbeeld is illustratief en gebaseerd op een projecttype dat Ignite Group regelmatig tegenkomt in de praktijk. De cijfers zijn realistisch, maar niet afkomstig van een specifiek benoemd project. Een echt project wijkt altijd af in de details. De structureringslogica en de financieringsomvang zijn representatief voor projecten die in de praktijk zijn gerealiseerd.

Het project

Een producent van speciaal chemie in de Nederlands-Duitse corridor produceert een polymeer in middelgrote volumes, dat wordt gebruikt in verpakkingen en industriële toepassingen. Twee productielijnen draaien op aardgas voor proceswarmte op middelhoge temperatuur (ongeveer 250 °C). Drie drukfactoren dwingen tot actie:

- CBAM tast het concurrentievermogen ten opzichte van importproducten aan.
- Een Tier 1-verpakkingsklant eist uiterlijk in 2028 bewijs van gerecycled materiaal en de CO₂-voetafdruk.
- De blootstelling van de operationele kosten aan de gasprijs is de afgelopen twee jaar aanzienlijk toegenomen.

Het transitieplan voorziet in de ombouw van beide lijnen naar geëlektrificeerde proceswarmte (hoge temperatuur warmtepompen en elektrische weerstandsverwarming) en vervangt een deel van de fossiele grondstof door een bio-gebaseerd alternatief dat door een consortiumpartner wordt geproduceerd.

- Totale capex: €65 miljoen.
- Verdeling: Twee derde voor elektrificatie, een derde voor grondstofvervanging en digitale monitoringinfrastructuur.
- Zonder publieke cofinanciering: De IRR van het project ligt 250 tot 300 basispunten onder de drempelwaarde. Het project wordt niet goedgekeurd.

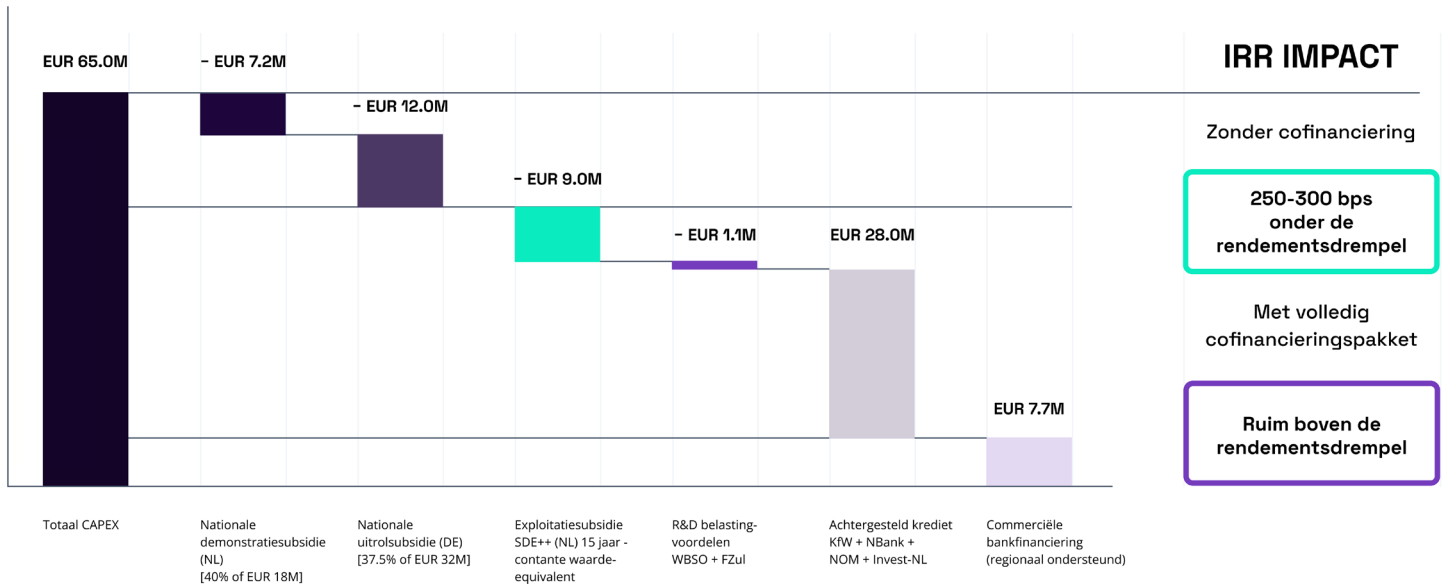
De financieringsmix

De financiering wordt in vier stappen opgebouwd:

Het rondkrijgen van de capex-financiering van EUR 65 miljoen

Totaal publiek hefboomkapitaal: EUR 57.3M (88%)

Directe publieke cofinanciering: EUR 29.3M (45%)

Het totale resultaat is meer dan alleen een rekensom. Concessionele leningen en garanties verlagen ook de kapitaalkosten voor het grootste deel van het resterende bedrag, waardoor de IRR van een niveau onder de drempelwaarde verschuift naar een positie die er ruim boven ligt. Het project voldoet aan de interne investeringscriteria, niet omdat de onderliggende technologie is veranderd, maar omdat de financieringsmix een marginaal project omzet in een commercieel aantrekkelijke businesscase

Drie structureringsbeslissingen die het verschil maakten

1. Fasering over de TRL-grens: Fasering over de TRL-grens (met demonstratie op lijn één en opschaling op lijn twee) zorgde ervoor dat elke fase aanspraak kon maken op het juiste instrument. Bovendien leverde dit demonstratiebewijzen op die de opschalingsaanvraag versterkten. Een project dat rechtstreeks naar opschaling had willen gaan, zou te maken hebben gehad met zowel een gebrek aan bewijslast als strengere beoordelingscriteria. In de praktijk zou het waarschijnlijk zijn verwezen naar een latere veilingronde, wat de verbetering van de IRR met 18 tot 24 maanden zou hebben vertraagd en de blootstelling aan de gasprijs in die periode zou hebben verlengd

2. Structurering over twee rechtsgebieden: Structurering over twee rechtsgebieden (Nederlandse demonstratie en Duitse opschaling) maakte het mogelijk om beide nationale financieringsstacks te benutten binnen het CISAF-kader, in plaats van beperkt te worden door één enkel nationaal budget. CISAF is specifiek ontworpen om dit mogelijk te maken, al maken nog maar weinig middelgrote bedrijven er op deze manier gebruik van. Deze beslissing moet al in de verkenningsfase van het project worden genomen, nog

voordat de individuele aanvragen worden uitgewerkt. De geografische verdeling bepaalt immers welke juridische entiteiten eigenaar zijn van welke projectonderdelen. Achteraf herstructureren is administratief onhaalbaar.

3. De opbouw van het consortium: De opbouw van het consortium voor de bio-gebaseerde grondstoffen (met een kennisinstelling en de downstream-verpakkingsklant) verbreedde de bewijsbasis, maakte het project voor dat specifieke onderdeel subsidiabel onder Horizon Europe en bouwde supplychain-relaties op die verder reiken dan het project zelf. Consortiumvorming is de traagste van de drie beslissingen om uit te voeren: het duurt doorgaans 12 tot 18 maanden van het eerste contact tot een volwaardige consortiumovereenkomst. De praktische consequentie: het verkennen van consortia moet direct beginnen zodra de TRL-audit is afgerond, en niet pas wanneer de deadline van de aanvraag in zicht komt.

4. De komende 90 dagen

De bedrijven die in 2027 toegang krijgen tot kapitaal voor de opschalingsfase, doen in 2026 het onzichtbare werk: capex afstemmen op de financieringsarchitectuur, TRL's auditen en consortia verkennen. De bedrijven die dat niet doen, blijven achter. Voordat we ingaan op de startpunten per functie, eerst de structurele logica die hen verbindt:

Een capex-planning zonder TRL-audit kan niet de juiste instrumenten identificeren. Een TRL-audit zonder consortiumverkenning leidt niet tot subsidiabele Horizon Europe-aanvragen. Een overzicht van regelgeving zonder capex-planning legt geen verbinding tussen compliance en investeringen.

De bijdrage van elke functie is noodzakelijk, maar geen enkele is op zichzelf voldoende. De bedrijven die het snelst bewegen, zijn niet de bedrijven met de grootste balansen of de meest diepgaande technische roadmaps. Het zijn de bedrijven waarvan de vier functies een effectieve samenwerking hebben opgebouwd rondom één enkele transitiepijplijn, waarbij publieke cofinanciering als een vast onderdeel in het kapitaalplan is geïntegreerd.

Voor Financieel Directeuren en CFO's

Transitie-capex in kaart brengen: Breng de transitie-capex voor de komende vijf jaar in kaart tegen de financieringsarchitectuur, en niet alleen tegen de operationele begroting. De relevante vraag is niet 'wat kunnen we betalen uit ingehouden winsten?', maar 'welk restant moet het bedrijf daadwerkelijk zelf financieren als de publieke cofinancieringsmix eenmaal is meegerekend?'

Structureel integreren: De meeste bedrijven die al cofinanciering hebben bijeengebracht, hebben slechts één of twee instrumenten gebruikt waar ze voor vier in aanmerking kwamen. Het verschil tussen wat er ligt en wat er mogelijk is, is doorgaans een stijging van 10 tot 15 procentpunt op de in aanmerking komende investering. Het integreren van de financieringsarchitectuur als structureel onderdeel in het volgende kapitaalplan (in plaats van dit project voor project te bekijken) is de beslissing die doorwerkt in elk volgend investeringsbesluit.

Voor CTO's en Hoofden R&D

TRL-audit uitvoeren: Voer een TRL-audit uit op de projectenpijplijn en breng de bijbehorende instrumenten in kaart voor elke transitie. Identificeer welke projecten duidelijk binnen de drie convergentiezones vallen (geëlektrificeerde proceswarmte, geavanceerde recycling en bio-gebaseerde grondstoffen, industriële AI en traceerbaarheid), welke kunnen worden herpositioneerd en welke op eigen kracht moeten worden gefinancierd.

Consortia verkennen: Start met de verkenning van consortia voor de projecten die dit nodig hebben: Horizon Europe-aanvragen, IPCEI's en in toenemende mate de grotere nationale programma's vereisen geloofwaardige consortiumstructuren met kennisinstellingen en ketenpartners. Het opbouwen van deze relaties kost 12 tot 18 maanden vanaf nul. Dit is de actie met de langste doorlooptijd en de actie die het vaakst te laat wordt opgestart.

Voor Innovatiemanagers

Financierbare pipeline bouwen: Vertaal de resultaten van de TRL-audit naar een concrete projectenpipeline. Deze functie vormt de brug tussen technische volwassenheid en de aanvraagstrategie. Hier wordt de subsidiabiliteit van instrumenten veiliggesteld of juist verspeeld. Definieer voor elk project in de convergentiezones de consortiumstructuur die toegang geeft tot Horizon Europe: een kennisinstelling, een ketenpartner en, indien van toepassing, een grensoverschrijdende dimensie die het stapelen onder CISAF mogelijk maakt.

IPCEI-potentieel bepalen: Bepaal welke projecten IPCEI-potentieel hebben. Dit vereist een vroegtijdig gesprek met het relevante nationale ministerie, geen formele aanvraag. Gebruik de planning van de TRL-audit om terug te rekenen vanaf de deadlines van aanvragen: Horizon Europe-oproepen, veilingronde van het Innovation Fund en deadlines van nationale programma's hebben allemaal vaste kalenders, en de voorbereidingstijd voor een geloofwaardige consortiumaanvraag is doorgaans zes tot negen maanden.

Voor Sustainability Managers

De brug slaan: Sla de brug tussen het transitieplan en het kapitaalplan. De meeste middelgrote bedrijven hebben een duurzaamheidsplan dat door de duurzaamheidsafdeling wordt beheerd en een kapitaalplan dat door de financiële afdeling wordt beheerd. Deze twee sluiten op projectniveau vaak niet in detail op elkaar aan. Het vertalen van elk transitietraject naar een concreet project met capex, TRL-ontwikkeling en een financieringsmix is de meest waardevolle bijdrage die deze functie in deze periode kan leveren.

Wetgevingsanalyse: Ook de wetgevingsanalyse is van belang: CBAM, PPWR, Ecodesign (ESPR), CSDDD en CSRD hervormen dezelfde product- en processpecificaties vanuit verschillende hoeken. Hun interactie bepaalt hoe producten en operationele activiteiten er tegen 2028 tot 2030 uit moeten zien. Die analyse versterkt de onderbouwing van elk project in het licht van de beoordelingscriteria van subsidieverstrekters.

Conclusie

The 90-Day Blueprint
voor afdeling overstijgende leiders.

EUR 20–200M
Typische schaal van een transitieprogramma.

30–50%
Dekking in aanmerking komende transitie-capex.

Tegen 2027 zullen de instrumenten voor de opschalingsfase actief zijn en de bewijseisen uit de pilotfase van kracht zijn. Bedrijven die zich in deze periode voorbereiden, krijgen toegang tot kapitaal dat voor anderen onbereikbaar blijft, terwijl ze te maken hebben met dezelfde deadlines op het gebied van wet- en regelgeving en dezelfde klanteisen. Dat is het verschil dat uiteindelijk zichtbaar wordt op de winst-en-verliesrekening.

De architectuur is vandaag de dag al actief in gebruik. Ignite Group werkt samen met bedrijven in de chemie en geavanceerde productie in de Nederlands-Duitse corridor om exact dit type geïntegreerde transitiepipeline te structureren: capex afstemmen op de publieke financieringsarchitectuur, instrumenten sequencen over TRL-grenzen heen en consortiumstructuren opbouwen die de weg vrijmaken voor Horizon Europe en nationale programma's.

Bevindt jouw organisatie zich in deze cruciale fase? Dan gaan we graag met je in gesprek. Een kort, verkennend gesprek laat meestal snel zien waar jouw projectenpipeline zich bevindt in de architectuur, en waar de kansen liggen voor een complete financieringsmix.

About

Ignite Group is een vooraanstaand Europees fullservice subsidieadviesbureau dat innovatieve bedrijven en organisaties helpt om publieke financiering strategisch in te zetten. Ons doel is om het maximale subsidiepotentieel voor elke klant te realiseren, met minimale interne inspanning en de hoogste mate van auditzekerheid.

Met meer dan 25 jaar ervaring, ruim 300 subsidie- en sectoerspecialisten en het gerichte gebruik van AI-gestuurde technologie, ondersteunen we onze klanten in elke fase van het subsidieproces: van het identificeren van alle kwalificerende kansen en het structureren van projecten voor compliance, tot controleerbare aanvragen, documentatie en rapportage.

In 2025 alleen al stelde Ignite Group meer dan €500 miljoen aan publieke financiering veilig voor haar klanten in heel Europa, met een succespercentage van 95% en een naleving van 99% bij alle audits op het gebied van regelgeving. Samen maken we vooruitgang mogelijk.

Glossary

Regelgevingskaders

Acroniem	Volledige naam	Toelichting
CBAM	Carbon Border Adjustment Mechanism	Volledig operationeel vanaf 1 januari 2026
CID	Clean Industrial Deal	Industriële EU-strategie, aangenomen op 26 februari 2025
CISAF	Clean Industrial State Aid Framework	Aangenomen op 25 juni 2025; staat grensoverschrijdend stapelen toe
CRMA	Critical Raw Materials Act	Strategisch projecten kader: versnelde vergunningverlening + financiering
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive	Duurzaamheidsrapportage voor grote en beursgenoteerde ondernemingen
CSDDD	Corporate Sustainability Due Diligence Directive	Zorgvuldigheidsverplichtingen in de waardeketen
ESPR	Ecodesign for Sustainable Products Regulation	Eerste werkplan: staal, aluminium, textiel
ETS	Emissions Trading System	Cap-and-trade; ETS2 dekt gebouwen/transport/kleine industrie vanaf 2028
NZIA	Net-Zero Industry Act	Doelstelling van 40% binnenlandse EU-productie tegen 2030
PPWR	Packaging and Packaging Waste Regulation	Handhaafbaar vanaf 12 augustus 2026

Kern- begrippen

CCfD (Carbon Contract for Difference):

Langlopend contract dat het verschil uitbetaalt tussen de reductiekosten van een project en de geldende koolstofprijs.

FOAK (First-Of-A-Kind):

Een industriële installatie die een technologie voor het eerst op commerciële schaal toepast.

Kloof tussen pilot en opschaling:

De financieringsfase tussen een succesvolle technologische pilot en commerciële industriële opschaling, waarin traditionele bankfinanciering het resterende technologierisico niet kan prikken en private equity onrealistische exit horizons eist.

TRL (Technology Readiness Level):

Schaal van 1 tot 9 die de technologische volwassenheid aangeeft, van basisprincipes (TRL 1) tot commerciële opschaling (TRL 9).

EU-niveau

Instrument	Omschrijving
Horizon Europe	€95 miljard, 2021–2027; ≥35% klimaat; financiert TRL 4–7
Industrial Decarbonisation Bank (IDB)	Tot €100 miljard; eerste veiling €1 miljard (okt 2025) voor geëlektrificeerde proceswarmte
Innovation Fund	Gefinancierd uit het ETS; commerciële demonstratie TRL 7–9
InvestEU	Begrotingsgaranties om privaat kapitaal te mobiliseren
IPCEI	Staatssteun voor grensoverschrijdende strategische industriële projecten

Nationaal & Regionaal (Nederland & Duitsland)

Acroniem	Land	Omschrijving/ Toelichting
BIK	DE	Bundesförderung Industrie und Klimaschutz; grootschalige industriële decarbonisatie
DEI+	NL	Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie; TRL 7–9 pilot/demonstratie
Forschungszulage	DE	R&D-belastingvoordeel via BMF; 25% grote ondernemingen/ 35% mkb; grondslag €12 miljoen/jaar; max €3,0 miljoen/ €4,2 miljoen
KfW	DE	Federale stimuleringsbank; financiering voor energie-efficiëntie en decarbonisatie
Klimaatfonds	NL	Nationaal klimaatfonds voor baanbrekende decarbonisatie
Klimaschutzverträge	DE	Carbon Contracts for Difference; operationele kostensteun voor 15 jaar
NBank	DE (NDS)	Landesförderbank Nedersaksen; grensregio met NL
NOM	NL (North)	Regionale ontwikkelingsmaatschappij Groningen/Drenthe/Friesland
Oost NL	NL (East)	Regionale ontwikkelingsmaatschappij Overijssel/Gelderland (grens met NRW)
SDE++	NL	Stimulering Duurzame Energieproductie; exploitatiesubsidie voor 15 jaar
VEKI	NL	Versnelde Klimaatinvesteringen Industrie; versnelde industriële klimaatinvesteringen
WBSO	NL	Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk; R&D-afdrachtvermindering van ≤32% in de eerste schijf